

**REGIONALNY DYREKTOR
OCHRONY ŚRODOWISKA
W BYDGOSZCZY**

WOO.4240.263.2014.JM

Bydgoszcz dnia 14 maja 2014 r.

POSTANOWIENIE

Na podstawie art. 64 ust. 1 pkt 1, a także ust. 3 i 4 oraz art. 66 i art. 68 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2013, poz. 1235 ze zm.), a także § 3 ust. 1 pkt 6 lit. b) rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2010 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz. U. Nr 213, poz. 1397 ze zm.), w związku z art. 123 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. - Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. 2013 r., poz. 267 j.t.), nawiązując do pisma Burmistrza Lubrańca z dnia 28 kwietnia 2014 r. (wpływ: 2.05.2014 r.), znak: RG.6220.33.2014.DG, po przeanalizowaniu wniosku w sprawie wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach wraz z załącznikami, w tym kartą informacyjną przedsięwzięcia, złożonego przez Pana Ryszarda Arciszewskiego,

- I. Wyrażam opinię, że dla przedsięwzięcia pn.: „Budowa jednej turbiny wiatrowej o mocy do 2000 kW, rozpiętości łopat do 90 m, wysokości wieży do 110 m wraz z infrastrukturą na działce o nr ewidencyjnym 45 obręb Kolonia Piaski, gmina Lubraniec”, istnieje konieczność przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko.
- II. Ustalam zakres raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko, zgodnie z art. 66 ust. 1 pkt 1-9 i 11-20 oraz ust. 6 cyt. ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko.

Zakres raportu powinien obejmować:

- 1) opis analizowanych wariantów, w tym analizę wariantu lokalizacyjnego zwiększającego odległość zamierzenia do 1000 m od najbliższej zabudowy mieszkaniowej;
- 2) analizę akustyczną przeprowadzoną w rejonie pobliskiej zabudowy chronionej akustycznie, dla pory dnia i nocy z uwzględnieniem wszystkich źródeł hałasu, z podaniem danych wejściowych i obliczeń w formie tabelarycznej i graficznej oraz rozwiązań chroniących

środowisko wraz z informacją, czy w skład przedmiotowego zamierzenia będą wchodzić wyłącznie fabrycznie nowe turbiny. Analiza akustyczna, z uwagi na ograniczenia normy ISO 9613-2, powinna zostać wykonana przy współczynniku gruntu $G=0$;

- 3) opis aktualnego stanu klimatu akustycznego;
- 4) skumulowane oddziaływania planowanej inwestycji na klimat akustyczny, z uwzględnieniem istniejących, projektowanych i planowanych przedsięwzięć w sąsiedztwie przedmiotowego obszaru;
- 5) informację od właściwego miejscowo organu odnośnie najbliższej zlokalizowanych turbin wiatrowych, zarówno istniejących, jak i planowanych;
- 6) przedstawienie zagospodarowania terenów sąsiednich oraz odległości od najbliższej zabudowy mieszkaniowej, z zaznaczeniem na mapie;
- 7) opinię właściwego miejscowo organu w sprawie identyfikacji obszarów chronionych przed hałasem. Na podstawie art. 115 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2013, poz. 1232 ze zm.), ze względu na brak miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, należy dokonać oceny, czy tereny położone w strefie oddziaływania należą do rodzajów terenów, o których mowa w art. 113 ust. 2 pkt 1 tej ustawy;
- 8) charakterystykę możliwych konfliktów społecznych;
- 9) szczegółowy opis sposobów magazynowania poszczególnych rodzajów odpadów, w szczególności odpadów niebezpiecznych oraz podanie szacowanych ich ilości i rodzajów (wg katalogu) oraz przedstawienia dalszego postępowania z nimi, z uwzględnieniem ich transportu, odzysku lub unieszkodliwiania, na etapie realizacji i eksploatacji inwestycji;
- 10) analizę środowiska przyrodniczego terenu inwestycji i obszarów w jej sąsiedztwie;
- 11) opis i rozmieszczenie (załącznik graficzny - mapa) siedlisk przyrodniczych wykorzystywanych przez ptaki i nietoperze (miejsca lęgowe, żerowiska, noclegowiska itp.), występujących na terenie inwestycji oraz w jej sąsiedztwie;
- 12) informacje o strukturze upraw rolnych na działkach, w promieniu 500 m od planowanej elektrowni, wraz z analizą terenu pod kątem atrakcyjności dla ptaków składu gatunkowego upraw, rodzaju upraw (np. kukurydzy dla gęsi i żurawi, rzepaku ozimego dla łabędzi itp.);
- 13) spis gatunków zwierząt chronionych, na podstawie rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 12 października 2011 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (Dz. U. z 2011 r. Nr 237, poz. 1419), występujących na terenie inwestycji oraz w zasięgu jej oddziaływania

(w tym również płazów, gadów i owadów);

14) dane pochodzące z rocznego ornitologicznego monitoringu przedrealizacyjnego. Raport z monitoringu winien zawierać ilościową charakterystykę wykorzystywania przedmiotowego obszaru przez ptaki, w poszczególnych sezonach fenologicznych oraz prognozę oddziaływania elektrowni wiatrowej na populacje ptaków, w tym szczególnie oszacowanie prawdopodobieństwa wystąpienia i rozmiarów ewentualnych kolizji ptaków z turbiną oraz przewidywany spadek zagęszczeń dowolnego gatunku, w wyniku odstrasżającego działania siłowni. Podstawowe parametry oceniane w trakcie badań obejmować powinny:

- a) skład gatunkowy i liczebność awifauny w cyklu rocznym;
- b) liczebność gatunków kluczowych;
- c) zagęszczenie, tj. liczebność na jednostkę powierzchni (km transektu lub km^2) wszystkich gatunków ptaków, w głównych okresach roku;
- d) oszacowanie śmiertelności ptaków, w wyniku kolizji z turbiną;
- e) ocenę skuteczności zastosowanych metod minimalizacji zagrożenia jakie powoduje elektrownia wiatrowa w kolizji z ptakami;
- f) natężenie i sposób wykorzystywania przestrzeni powietrznej w rejonie planowanej elektrowni wiatrowej przez ptaki, w szczególności:
 - drapieżniki i inne gatunki o dużych rozmiarach ciała,
 - migranty dalekodystansowe,
 - ptaki tworzące lokalne koncentracje żerowiskowe i noclegowiskowe;

Zaleca się przedstawienie ww. informacji w formie tabelarycznej dla każdego transektu i punktu obserwacyjnego z podaniem dla wszystkich gatunków z podziałem na miesiące.

15) informacje dot. wykorzystywania przedmiotowego terenu przez nietoperze. Raport z rocznego monitoringu chiropterologicznego powinien zawierać prognozę oddziaływania planowanej elektrowni na nietoperze opartą o dane pochodzące z inwentaryzacji terenowej nietoperzy:

- a) skład gatunkowy i liczebność nietoperzy występujących na analizowanym obszarze oraz w jego sąsiedztwie (nasłuchami należy objąć zarówno obszar planowanej inwestycji jak i fragmenty wybranych siedlisk w strefie do ok. 1 km od granic tego obszaru, które w ocenie chiropterologa mogą mieć szczególne znaczenie dla nietoperzy, w tym wpływać na aktywność nietoperzy na obszarze inwestycji np. potencjalne żerowiska czy skupiska schronień);
- b) graficzne przedstawienie wyników badań – zilustrowanie na mapach zebranych

- wyników dotyczących występowania nietoperzy;
- c) indeksy aktywności nietoperzy, dla wyznaczonych punktów i funkcjonalnych odcinków transektów oraz ich analizę;
 - d) ocenę potencjalnego wpływu na nietoperze etapów budowy, funkcjonowania i likwidacji inwestycji;
- 16) opis szaty roślinnej terenu inwestycji, biorąc pod uwagę obszar zajęty przez stopy elektrowni, drogi dojazdowe, place manewrowe itd.;
 - 17) analizę skumulowanych oddziaływań ww. zamierzenia z istniejącymi, projektowanymi i planowanymi przedsięwzięciami w sąsiedztwie przedmiotowego obszaru, biorąc pod uwagę również napowietrzne linie elektroenergetyczne. W ocenach skumulowanych, należy uwzględnić wszystkie inne elektrownie w promieniu odpowiednio 5 km oraz 20 km, które mogą oddziaływać na lokalnie występujące gatunki zwierząt, szczególnie duże ptaki lęgowe oraz żerowiska ptaków wędrownych;
 - 18) planowane działania minimalizujące i kompensujące negatywne oddziaływanie inwestycji na środowisko, w tym na ptaki, nietoperze i zwierzęta lądowe;
 - 19) dokładny harmonogram prac (tj. terminy realizacji poszczególnych elementów zamierzenia oraz prowadzenia badań faunistycznych i botanicznych);
 - 20) informacje dotyczące potrzeby wycinki drzew, ze wskazaniem ich rozmieszczenia i analizą występowania gatunków chronionych (porostów, zwierząt);
 - 21) analizę oddziaływania zamierzenia inwestycyjnego na krajobraz;
 - 22) wpływ drgań generowanych przez wiatraki na florę i faunę w strefie ich oddziaływania, a także na proces wyjaławiania gleb.

UZASADNIENIE

Burmistrz Lubrańca, wnioskiem z dnia 28 kwietnia 2014 r. (wpływ: 2.05.2014 r.), znak: RG.6220.33.2014.DG, zwrócił się do Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Bydgoszczy, z prośbą o wyrażenie opinii w sprawie obowiązku przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko ww. zamierzenia inwestycyjnego.

Po zapoznaniu się z załączonymi do wniosku dokumentami, w tym kartą informacyjną przedsięwzięcia stwierdzono, że planowana inwestycja jest przedsięwzięciem wymienionym w § 3 ust. 1 pkt 6 lit. b) rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2010 r., który brzmi „instalacje wykorzystujące do wytwarzania energii elektrycznej energię wiatru inne niż wymienione w § 2 ust. 1 pkt 5 o całkowitej wysokości nie niższej niż 30 m”.

Inwestycja realizowana będzie na terenie nie objętym miejscowym planem

zagospodarowania przestrzennego.

W ramach przedsięwzięcia projektuje się budowę elektrowni wiatrowej o mocy znamionowej wytworzonej energii do 2000 kW, wysokości wieży do 110 m i średnicy wirnika do 90 m (wysokość całkowita do 155 m), wraz z infrastrukturą niezbędną do prawidłowego funkcjonowania inwestycji.

W odniesieniu do uwarunkowań wymienionych w art. 63 ust. 1 ww. ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, tutejszy Organ przeanalizował rodzaj oraz charakter planowanej inwestycji, usytuowanie przedsięwzięcia, zważywszy na możliwe zagrożenia dla środowiska, jak również rodzaj i skalę możliwego oddziaływania.

Należy zauważyć, iż w opinii Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Bydgoszczy, odległość omawianego generatora w stosunku do istniejącej zabudowy jest niewielka i wynosi około 286 m. Zgodnie z ekspertyzą pt. „Energetyka wiatrowa w kontekście ochrony krajobrazu przyrodniczego i kulturowego w województwie kujawsko-pomorskim”, sporządzoną przez Instytut Geografii i Przestrzennego Zagospodarowania Polskiej Akademii Nauk im. Stanisława Leszczyckiego – IGiPZ PAN z siedzibą w Warszawie na zlecenie Urzędu Marszałkowskiego, biorąc pod uwagę wszystkie przesłanki, wynikające z analizy literatury oraz badań na kilku przykładowo wybranych obiektach można uznać, że strefa znacznej uciążliwości hałasu obejmuje teren w promieniu 500-600 m od wieży siłowni wiatrowych. Dodatkowo opracowanie Kujawsko – Pomorskiego Biura Planowania Przestrzennego i Regionalnego we Włocławku pn.: „Województwo kujawsko – pomorskie. Zasoby i możliwości wykorzystania odnawialnych źródeł energii” wskazuje, że przy lokalizacji dużych elektrowni wiatrowych winno uwzględnić się co najmniej 1000 m strefę buforową od budynków mieszkalnych jednorodzinnych, budynków mieszkalnych jednorodzinnych w zabudowie bliźniaczej, szeregowej lub grupowej oraz budynków mieszkalnych wielorodzinnych, użyteczności publicznej i zamieszkania zbiorowego. Jest to związane z oddziaływaniem elektrowni wiatrowych nie tylko na bezpośrednie sąsiedztwo, gdyż jak wynika z badań odległość 400 – 800 m od dużych elektrowni wiatrowych nie zapewnia bezpieczeństwa, wręcz przeciwnie, uznaje się, iż nawet w takiej odległości wpływ hałasu na zdrowie ludzi nie ulega widocznemu zmniejszeniu.

Z uwagi na powyższe, należy przedstawić wariant lokalizacyjny zwiększający położenie zamierzenia do 1000 m od najbliższej zabudowy mieszkaniowej, ponieważ proponowana odległość, ze względu na bezpieczeństwo i zdrowie ludzi, nie jest właściwa.

Na etapie eksploatacji mogą wystąpić przekroczenia dopuszczalnych poziomów hałasu

w środowisku w rejonie najbliższych terenów podlegających ochronie akustycznej. Natężenie emitowanego przez elektrownię hałasu uzależnione jest od wielu czynników, przede wszystkim od sposobu rozmieszczenia turbin w obrębie farmy oraz ich modelu, ukształtowania terenu, prędkości i kierunku wiatru oraz rozchodzenia się fal dźwiękowych w powietrzu. Przykładowo, wraz ze wzrostem prędkości wiatru wzrasta poziom szumu aerodynamicznego emitowanego przez turbinę. Jednocześnie jednak wzrasta natężenie szumu wiatru, który w dużym stopniu maskuje dźwięki emitowane przez turbinę.

W związku z powyższym należy przedłożyć analizę akustyczną przeprowadzoną w rejonie pobliskiej zabudowy chronionej akustycznie, dla pory dnia i nocy, z uwzględnieniem wszystkich źródeł hałasu, z podaniem danych wejściowych i obliczeń w formie tabelarycznej i graficznej oraz rozwiązań chroniących środowisko. Analiza akustyczna, z uwagi na ograniczenia normy ISO 9613-2, powinna zostać wykonana przy współczynniku gruntu $G=0$.

Eksperti z dziedziny ochrony środowiska przed hałasem, w licznych opracowaniach, wskazują na konieczność przyjmowania dla elektrowni wiatrowych współczynnika gruntu G na poziomie „0”. Część z nich udostępniona jest na stronie internetowej Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w zakresie dotyczącej funkcjonalności grupy roboczej do spraw hałasu.

Specyfika warunków propagacji dla omawianego typu źródeł emisji jest odmienna niż przy źródłach „przyziemnych”. Przy fali akustycznej padającej z wysoka do punktu odbioru, położonego blisko powierzchni ziemi, absorpcja jest w znacznym stopniu ograniczona (nawet przy gruncie porowatym).

Przedmiotowe zamierzenie będzie realizowane poza obszarami objętymi ochroną na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 roku o ochronie przyrody (Dz. U. z 2013 r., poz. 627 ze zm.).

W strefie 2 km od działki objętej zamierzeniem znajduje się obszar doliny rzeki Zgłowiączki, będący potencjalnym siedliskiem oraz korytarzem migracji ptaków. Jednocześnie w promieniu 5 km znajdują się zrealizowane oraz planowane elektrownie wiatrowe, co może wpływać na oddziaływanie skumulowane.

Na podstawie map, po uwzględnieniu lokalizacji siłowni wiatrowej stwierdza się, że występują tu potencjalne siedliska gatunków chronionych, a także ich szlaki migracji (w tym lokalne), w szczególności ptaków oraz nietoperzy.

Kierując się zasadą przezorności, biorąc pod uwagę skalę obiektu oraz charakter inwestycji stwierdza się, że wymagane jest sporządzenie raportu o oddziaływaniu na środowisko zawierającego roczny przedrealizacyjny monitoring ornitologiczny i chiropterologiczny.

Wspomniana wcześniej zasada przezorności w sprawach oceny oddziaływania

na środowisko planowanego przedsięwzięcia pozwala na stwierdzenie, że w celu przeprowadzenia w sposób prawidłowy oceny oddziaływania na środowisko, a w tym kompleksowego raportu, który będzie obejmował m.in.: opis przewidywanych skutków dla środowiska, określenie przewidywanego oddziaływania na środowisko analizowanych wariantów, opis przewidywanych działań mających na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, niezbędnym jest dokonanie swoistej inwentaryzacji stanu środowiska przyrodniczego, ponieważ trudno jest chronić jakieś dobro nie wiedząc, jaka jest jego wielkość, struktura, rodzaj, komponenty, itp.

Zgodnie z art. 66 ust. 1 pkt 2 ww. ustawy z dnia 3 października 2008 r., obowiązkiem Inwestora jest przedstawienie opisu elementów przyrodniczych objętych zakresem przewidywanego oddziaływania planowanego przedsięwzięcia na środowisko, w tym elementów objętych ochroną na podstawie ww. ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody. Przedrealizacyjny monitoring ornitologiczny i chiropterologiczny zawiera szczegółowy obraz wykorzystywania danego terenu przez ptaki i nietoperze. Informacje zdobyte na podstawie przeprowadzonej inwentaryzacji będą niezbędne do określenia wpływu zamierzenia na środowisko.

Cennymi publikacjami przy wykonywaniu przedrealizacyjnych monitoringów są opracowania Polskiego Stowarzyszenia Energetyki Wiatrowej „Wytyczne w zakresie oceny oddziaływania elektrowni wiatrowych na ptaki”, Szczecin 2008 r., P. Chylarecki, K. Kajzer, M. Polakowski, D. Wysocki, P. Tryjanowski, A. Wuczyński; „Wytyczne dotyczące oceny oddziaływania elektrowni wiatrowych na ptaki”- projekt GDOŚ, Warszawa 2011 r. oraz z „Tymczasowych wytycznych dotyczących oceny oddziaływania elektrowni wiatrowych na nietoperze (na rok 2009, wersja II)”; A. Kepel, M. Ciechanowski, R. Jaros „Wytyczne dotyczące oceny oddziaływania elektrowni wiatrowych na nietoperze” - projekt GDOŚ, Warszawa 2011 r.

Działanie zgodnie z ww. wskazówkami daje osobom uczestniczącym w procedurze oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko większą pewność, że wykonywane przez nie czynności zgodne są z zasadami uznanymi przez szersze grono ekspertów. Ponadto, pomaga dokonać wyboru bezpiecznej dla ptaków i nietoperzy lokalizacji inwestycji, dzięki czemu daje większą pewność, że inwestycja zostanie uzgodniona w myśl wariantu proponowanego przez Inwestora. Zapewnia także większą porównywalność danych o występowaniu ptaków i nietoperzy, uzyskiwanych w trakcie badań terenowych prowadzonych w różnych lokalizacjach.

Wskazane jest rozważenie wpływu przedsięwzięcia na środowisko, zarówno na etapie jego realizacji, eksploatacji, jak i likwidacji. Jednocześnie raport powinien zawierać analizę skumulowanych oddziaływań omawianej inwestycji z istniejącymi, projektowanymi i planowanymi przedsięwzięciami, występującymi w sąsiedztwie przedmiotowego obszaru.

W celu oceny prawidłowej gospodarki odpadami raport wymaga szczegółowego opisu sposobów gromadzenia i magazynowania poszczególnych rodzajów odpadów, w szczególności odpadów niebezpiecznych oraz podania szacowanych ilości i rodzajów (wg katalogu) odpadów i opisu dalszego postępowania z nimi, z uwzględnieniem ich transportu, odzysku lub unieszkodliwiania, na etapie realizacji i eksploatacji inwestycji.

Realizacja projektów wiatrowych może powodować: śmiertelność ptaków i nietoperzy w wyniku kolizji z pracującą siłownią, zmniejszenie ich liczebności wskutek utraty i fragmentacji siedlisk, zaburzenia funkcjonowania populacji oraz może negatywnie oddziaływać na życie okolicznych mieszkańców.

W związku z powyższym stwierdzono konieczność przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko przedmiotowej inwestycji oraz przeprowadzenie rocznego przedrealizacyjnego monitoringu ornitologicznego i chiropterologicznego.

POUCZENIE

Na niniejsze postanowienie nie przysługuje zażalenie.

Z up. Regionalnego Dyrektora
Ochrony Środowiska w Bydgoszczy

Kamila Sobiech
Naczelnik Wydziału
Opieki nad Oddziaływaniami na Środowisko

Otrzymują:

1. Burmistrz Lubrańca, ul. Brzeska 49, 87-890 Lubraniec
2. PHU „RAMB” Ryszard Arciszewski, ul. Cmentarna 1, 87-865 Izbica Kujawska
3. RDOŚ a/a

Kontakt w sprawie z Panem Jakubem Malczyk pod numerem telefonu 052 55 11 350-360 wew. 6043